

Enheten för överklaganden
Sandra Larsson

Klagande
Johan Lindh
Elise Lindh
Kisalavägen 3
141 91 Huddinge

Motpart
Kristina Dunér Stymne
Ådravägen 98
141 91 Huddinge

Överklagande av beslut om bygglov för häststall på fastigheten Lissma 4:500 i Huddinge kommun

Beslut

Länsstyrelsen avslår överklagandet.

Bakgrund

Tidigare relevanta beslut

Bygglövs- och tillsynsnämndens arbetskott Huddinge kommun (nämnden) beviljade den 8 april 2019 bygglov för häststall på fastigheten Lissma 4:500. Beslutet överklagades den 24 maj 2019.

Länsstyrelsen upphävde ovannämnda beslut och återförvisade ärendet till nämnden den 14 juni 2019, på grund av att berörda sakägare inte hade hörts på det sätt som krävs enligt 9 kap. 25 § PBL (beteckning 5827-2019).

Nu aktuellt ärende

Nämnden beslutade den 24 juli 2019, § 13, att, med stöd av 9 kap. 31 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, bevilja bygglov för häststall på fastigheten Lissma 4:500.

Av det överklagade beslutet framgår bl.a. följande. Fastigheten ligger utanför detaljplanerat område. Den sökta åtgärden bedöms som en kompletteringsåtgärd för den pågående verksamheten som bedrivs på fastigheten idag varför placeringen av häststallet inte bedöms utgöra en betydande olägenhet. Ridvägen är inget som prövas i bygglovsärendet.

Johan Lindh och Elise Lindh (ägare till grannfastigheten Lissma 4:58) har överklagat beslutet. De har sammanfattningsvis anfört följande som stöd för sin talan. På fastigheten bedrivs omfattande hästverksamhet.

År 2016 anlades en ridväg längs deras tomtgräns, ca. 10 meter från deras hus. Ridvägen stör deras integritets- och hemfridzon. Ryttare och andra människor som nyttjar ridvägen har insyn mot deras boningshus på alla fyra sidor. Ridvägens placering utgör även en säkerhetsrisk då olyckstillbud kan inträffa med hänsyn till att barn, traktorer och bilar även rör sig på denna väg. Vidare har en grind till en hästhage placerats precis framför deras köksfönster. Även ridhusets lysrörsarmaturer lyser mycket starkt och lyser upp omgivande mark och rakt in i deras boningshus. De är därmed oroliga att även den nu beviljade åtgärden ska lysas upp med kraftig belysning som innebär ytterligare bländande ljus mot dem. Ridvägar och andra anläggningar för ridcenter bör alltid placeras så att god hänsyn tas till omgivningen och verksamheterna ska hålla respekt- och skyddsavstånd enligt tillämpliga regler. Enligt Folkhälsomyndigheten rekommenderas ett avstånd på 200 meter mellan hästverksamhet och bostadsbebyggelse. Trots detta ger nämnden bygglov för en verksamhet som inte följer till de allmänna hänsynsreglerna i miljölagstiftningen och jordabalken. En utökad verksamhet med ytterligare ett stall skulle kraftigt öka olägenheten för dem, då det kommer att medföra en ökning av antalet hästar på verksamheten samt på ridvägen. Vidare är inte aktuell fastighet lämpad för en så utvecklad verksamhet som nu bedrivs. Om ridvägen flyttas och marken mellan verksamhet och tomtgräns mot dem ändras till sommarhagar för bete, vilket automatiskt innebär att grinden till hagen flyttas, samt om belysningen justeras en aning har de inget att invända mot verksamheten.

Motivering

Länsstyrelsen gör följande bedömning

Prövningsram

Länsstyrelsens prövning avser endast det som omfattas av det överklagade beslutet. Någon möjlighet att, såsom klagandena föreslagit, pröva en alternativ placering av ridvägen och grinden till hagen saknas därmed. Detta innebär även att de upplevda olägenheter som klagandena anfört gällande befintliga samt eventuellt tillkommande ljusarmaturer får hanteras inom ramen för kommunens tillsynsverksamhet enligt miljöbalken.

Den sökta åtgärdens förenlighet med 9 kap. 31 § PBL

Enligt 9 kap. 31 § PBL ska bygglov ges för en åtgärd utanför ett område med detaljplan om åtgärden inte strider mot områdesbestämmelser, inte förutsätter planläggning enligt 4 kap. 2 eller 3 §§ och uppfyller de krav som följer av 2 kap. och 8 kap. 1 §, 2 § första stycket, 3, 6, 7, 9–11 §§, 12 § första stycket, 13, 17 och 18 §§ i de delar som inte har prövats i områdesbestämmelser.

Datum
2019-10-03

Beteckning
403-43597-2019

Länsstyrelsen bedömer i likhet med nämnden att den sökta åtgärden till sin karaktär, omfattning och till förhållandena i övrigt inte får en sådan betydande inverkan på omgivningen att den förutsätter planläggning. Länsstyrelsen bedömer vidare att den sökta åtgärden bedöms uppfylla tillämpliga krav på anpassning och utformning i 2 kap. och 8 kap. PBL.

Nu fråga om den sökta åtgärden uppfyller kraven på lokalisering, placering och utformning så att den avsedda användningen eller byggnadsverket inte medför fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt enligt 2 kap. 9 § PBL.

Omgivningskravet i ovannämnda bestämmelse innebär att en prövning ska göras av de allmänna och enskilda intressen som gör sig gällande i det enskilda ärendet, varvid samtliga relevanta omständigheter ska beaktas, t.ex. bebyggelseområdets karaktär och förhållandena på orten. Detta innebär bl.a. att toleransnivån varierar mellan olika platser. Av bestämmelsens ordalydelse framgår även att det endast är fråga om sådan påverkan på omgivningen som innebär en betydande olägenhet. Detta innebär att en påverkan som i och för sig innebär en olägenhet, men inte en betydande sådan, får accepteras. Av praxis framgår att domstolarna är tämligen restriktiva med vad som utgör betydande olägenheter.

Några bindande regler för avstånd mellan bostadsbebyggelse och djurhållning finns inte. I tidigare rättspraxis, som till stor del byggde på Boverkets allmänna råd 1995:5 *Bättre plats för arbete* och Socialstyrelsens rekommendation (jfr RA 2003 not. 43), upprätthölls dock krav på väsentligt längre avstånd än vad som idag kan hävdas för att kravet på hänsyn till boendes och övrigas hälsa och säkerhet ska anses tillgodosett. I och med mark- och miljödomstolarnas rättstillämpning har bedömningen kommit att bli mer differentierad, och även om avståndet alltfjämt är av betydelse, ska stor vikt fästas även vid lokala förhållanden, topografi, terräng etc.

Senare studier har visat att höga koncentrationer av hästallergen kan uppmätas i och mycket nära stall och hagar, medan halterna snabbt sjunker med avståndet från hästarna. Förhöjda värden kan uppmätas i närområdet, men efter 50 – 100 meter från källan är halterna mycket låga eller under detektionsgränsen. I öppna landskap, och i vindriktningen, kan dock fortsatt och successivt avklingande nivåer av allergen uppmätas på längre avstånd från hästgårdar. Halterna varierar kraftigt under årstiderna och detta tros bero på att det under hösten normalt regnar mer än på sommaren, vilket gör att allergenerna spolats bort och det faktum att marken på vintern är frusen minskar halterna av allergener i luften. Dessutom är det vanligt att hästarna har täcken på sig vintertid, vilket torde minska spridningen av allergener. Undersökningarna visar också på att vegetation effektivt hindrar allergen från att spridas (*Vägledning för planering för och invid djurhållning*, Boverkets rapport 2011:6, s 9).

Nu aktuell fastighet är belägen i en miljö med lantlig prägel. Den nu sökta åtgärden avser ett nytt stall med sex stycken boxplatser. På aktuell fastighet finns i dagsläget ett befintligt stall. Avståndet mellan det stall som bygglovsansökan avser och klagandenas boningshus uppgår till omkring 140 meter. Avståndet mellan befintligt stall och klagandenas boningshus uppgår till omkring 220 meter. Norr och öster om det befintliga stallet finns hästhagar vilka är belägna i närheten av klagandenas boningshus. Närmaste hagen är belägen omkring tio meter från klagandenas boningshus. Vidare passerar hästar samt ryttare i dagsläget på vägen som löper längs med klagandenas boningshus.

Länsstyrelsen konstaterar att det inte kan anges något generellt skyddsavstånd för hästhållning utan att detta får prövas i varje enskilt fall utifrån de lokala förhållandena. I detta fall är det fråga om en utökning av en befintlig hästverksamhet i form av ett stall med sex boxplatser. Det kan även konstateras att aktuellt stall avses placeras närmare klagandenas boningshus än befintligt stall. Avståndet får dock anses som tillräckligt med beaktande av risken för hästallergen (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom mål nr P 8301-16 meddelad den 1 december 2017). Länsstyrelsen bedömer vidare att den utökning av verksamheten som nu aktuellt bygglov innebär, i form av ytterligare ett antal hästar i hagarna och på aktuell ridväg, inte kan anses medföra betydande olägenheter i den mening som avses i 2 kap. 9 § PBL. Detta särskilt med beaktande av att den omgivande miljön har lantlig prägel och att vad som utgör en betydande olägenhet i det enskilda fallet ska enligt praxis tillämpas restriktivt. Vid en sammanvägd bedömning där klagandenas enskilda intressen av att åtgärden inte ska komma till stånd ställas mot sökandens likaledes enskilda intresse av att få genomföra den lovgivna åtgärden ska således sökandens intresse anses ha företräde. Vad klagandena anfört i övrigt medför ingen annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt enligt bilaga.

Beslut i detta ärende har fattats av juristen Charlotte Wallberg. Juristen Sandra Larsson har varit föredragande.

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:

bygglov@huddinge.se

Bilaga Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen i Stockholms län antingen via e-post; stockholm@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen i Stockholms län, Box 22067, 104 22 Stockholm.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 43597-2019.